

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Μπουρνάζι

Εικάζουμε ότι οι παρορμήσεις του ανθρώπου είναι δύο ειδών: Αυτές που τείνουν να διαιωνίσουν και να ενώσουν και τις οποίες αποκαλούμε ερωτικές και σεξουαλικές και εκείνες που τείνουν να καταστρέψουν και να σκοτώσουν. Την τελευταία αυτή κατηγορία παρορμήσεων την αποκαλούμε «επιθετικά ή καταστρεπτικά ένστικτα».

Σίγκμουτ Φρόιντ, Επιστολή στον Αϊνστάιν

1

Ο παλιατζής

Ένα ανεπαίσθητο αεράκι γλύκαινε την κάψα του ήλιου. Του ήλιου που στα μέσα του Γενάρη ανέβαζε τη θερμοκρασία στους δεκαοχτώ βαθμούς. Η ουρά μετακινήθηκε αρκετά, η λαμαρίνα του αυτοκινήτου έκαιγε, και τι άλλο θα μπορούσε να κάνει απ' το να περιμένει τρία τέταρτα της ώρας ώσπου κάποιος απ' τα εναέρια κήτη προσγειωθεί και ανοίξει το στόμα του για ν' αρχίσει να ξερνάει πελάτες;

Ο Χρήστος, χωρίς να σκέφτεται ή, μάλλον, χωρίς να βάζει σε τάξη όλα αυτά που νόμιζε πως δε σκέφτεται, αλλά αυτά ξεπηδούσαν από μέσα του, μετακίνησε λίγα μέτρα το ταξί του, τρίτος πλέον στη σειρά, κι άρχισε να νιώθει ανακουφισμένος. Αιχμαλωσία το αεροδρόμιο, παγώνει ο χρόνος, σκέφτηκε, κι έπιασε το κινητό του. Το άφησε όμως ξανά στη θέση του. Και τι να της λέω τώρα, αναρωτήθηκε. Θα 'χει τα δικά της τρεξίματα. Αυτή όλη μέρα δε σταματά.

Βγαίνοντας από το αεροδρόμιο, κατευθύνθηκε βιαστικά στην πιάτσα με τα ταξί. Μια καθυστέρηση σαράντα λεπτών λόγω ομίχλης τον είχε αγχώσει. Στο Άγιο Όρος τα πράγματα

είχαν πάει και καλά και άσχημα. Έχουν γίνει αχόρταγοι οι καλόγεροι, σκέφτηκε, καθώς βολευόταν στο πίσω κάθισμα ενός καλοδιατηρημένου Σκόντα.

«Δεινοκράτους, κοντά στην πλατεία. Και όσο γίνεται πιο γρήγορα, σε παρακαλώ. Έχω καθυστερήσει σ' ένα ραντεβού», είπε, απευθυνόμενος στον νεαρό οδηγό του ταξί.

«Θα προσπαθήσω, κύριε. Μόνο μην πέσουμε σε καμιά διαδήλωση».

Οι ταξιτζήδες στην Αθήνα, τελευταία, έχουν γίνει πολύ ευγενικοί και συνεργάσιμοι. Τα καλά της κρίσης, σκέφτηκε χαιρέκακα ο Σαμαρόπουλος. Ευγένεια κι εξυπηρέτηση από το σινάφι τους. Και τέρμα τα μπλόκα στην Εθνική απ' τους αγρότες, αυτούς τους επαγγελματίες στο ροκάνισμα των κοινοτικών κονδυλίων.

Ο Χρήστος, μόλις μπήκε στην Αττική οδό, ανέπτυξε ταχύτητα. Η κίνηση στο δρόμο ήταν ομαλή. Σε λίγα λεπτά έστριβε στον περιφερειακό του Υμηττού, με σκοπό να κατέβει την Κατεχάκη. Έριχνε στον καθρέφτη κλεφτές ματιές, προσπαθώντας να ζυγίσει το ποιόν του επιβάτη. Πεννηντάρης γεμάτα, σίγουρα, και ντυμένος πρόχειρα. Πιο πολύ με ξενυχτισμένο μανάβη έμοιαζε κι ας είχε κατέβει από αεροπλάνο. Τα μαλλιά του αραιά, ρυτίδες παντού και η κοιλιά φούσκωνε κάπως. Είχε βγάλει ένα χρωματιστό κομπολόι, χάιδευε τις χάντρες κι ύστερα, με αργές κινήσεις, τις άφηνε να κροταλίζουν ανάμεσα στα δάχτυλά του.

«Θα πάμε από Αλεξάνδρας, μετά Ιπποκράτους κι ύστερα θ' ανεβούμε τη Σκουφά. Στην πλατεία Συντάγματος έχει πάντα πολύ κόσμο».

Η φωνή του νεαρού ακουγόταν ήρεμη και ζεστή. Μια ανεπαίσθητη βραχνάδα που έβγαινε από κάποιον γρέξι στις φωνητικές του χορδές έκανε τον Σαμαρόπουλο να κοιτάξει τον οδηγό. Από το κεφάλι κρεμόταν μια κοντή καστανή χαίτη που σκέπαζε το σβέρκο του, ένα μικρό σκουλαρίκι κοσμούσε το δεξί του αυτί, κι ένας μαύρος σκελετός στήριζε τους φακούς μωυπίας του.

«Όπως κρίνεις εσύ πήγαινε, νεαρέ. Εγώ, αν είμαστε τυχεροί, θα προλάβω στο τσακ το ραντεβού μου. Είχε ομίχλη στη Μίκρα και είχαμε πάνω από μισή ώρα καθυστέρηση».

«Α! Σαλονικιός είσαι;»

«Όχι. Αθηναίος είμαι, αλλά είχα πάει για επαγγελματικό λόγο».

«Πώς τη βλέπετε την κατάσταση εσείς, κύριε;»

«Όπως τη βλέπουν όλοι. Μαύρη κι άραχλη. Πρωτόγνωρα πράγματα ζούμε, κι ακόμη είμαστε στην αρχή. Οδηγός είσαι ή είναι δικό σου;»

«Το έχω νοικιασμένο από ένα θείο μου με το μήνα. Ιστορικό έχω τελειώσει, αλλά είπα να κάνω κανένα μεροκάματο να ξαλαφρώσω τους γονείς μου. Όμως κι εδώ δε βγαίνει κάτι σπουδαίο πια».

«Και ποια είναι η ειδίκευσή σου, αν δε γίνομαι αδιάκριτος;»

«Βυζαντινοφιλοσοφίες», απάντησε ο νεαρός γελώντας. «Εσείς με τι ασχολείστε, αν επιτρέπεται;»

«Εκτιμήσεις παλαιών αντικειμένων κάνω. Εκτιμήσεις, αλλά και αγοραπωλησίες. Παλιατζής πολυτελείας. Και, τώρα, από μια τέτοια δουλειά επιστρέφω. Μη ρωτήσεις όμως λεπτομέρειες. Κι εκεί που πάμε έχω ραντεβού με μια κυρία. Θέλει να την απαλλάξω από την οικοσκευή του πατέρα της που πέθανε

πρόσφατα. Σχεδόν πουλημένο το έχει το διαμέρισμα που κληρονόμησε στο Κολωνάκι».

Ο Σαμαρόπουλος κρατούσε κολλημένη πάνω του μια παλιά και φθαρμένη δερμάτινη τσάντα. Περισσότερο για αποπροσανατολισμό την έσερνε μαζί του. Να τον βλέπουν οι άλλοι να την ανοίγει, να κάνει πως ψάχνει μέσα για να βρει κάτι και να σκέφτονται διάφορα. Στο εσωτερικό της υπήρχαν παρά πολλά χαρτιά, άχρηστα ως επί το πλείστον. Στο κεφάλι του στροβιλίζονταν οι ρασοφόροι με τις μακριές γενειάδες τους και τα κομπολόγια τους που κροτάλιζαν. Νόμιζαν πως μ' ένα βιβλίο θα έβγαζαν μια περιουσία. Είχε εκνευριστεί ύστερα από τόσες ώρες συζήτηση. Κι όλα γίνονταν σε αργούς ρυθμούς. Ώσπου, στο τέλος, δεν άντεξε και τους το είπε:

«Τόσοι άνθρωποι παρεμβάλλονται ανάμεσα σ' εσάς και σ' αυτόν που θα το αγοράσει. Πρέπει κι αυτοί να πληρωθούν. Εγώ, όπως σας έχουν πει, σας εξασφαλίζω απόλυτη εχεμύθεια και συνεχή ροή. Σκεφτείτε κι εσείς όλα όσα είπαμε και να επικοινωνήσουμε ξανά. Θα πρέπει να κάνω την έρευνά μου και να ακούσω τον ειδικό συνεργάτη μου».

Οι εκτιμήσεις παλιών αντικειμένων και έργων τέχνης είναι μια μαγική διαδικασία. Και πάντα ξεσήκωνε τον Σαμαρόπουλο.

Τεχνοτροπίες, εποχές, κοινωνικοί αναβρασμοί, αισθησιακοί έρωτες, συμβολισμοί, μοναδικότητα του δημιουργού, όλα έπρεπε αστραπιαία να μελετηθούν από αυτόν, χωρίς όμως να προδοθεί. Γιατί, μαζί με το αντικείμενο που παρατηρούσε, εξέταζε ταυτόχρονα και τον κάτοχο. Έπρεπε να προσεγγίσει μια αόρατη πραγματικότητα που όμως, όπως τα φαντάσματα, άφηνε κι αυτή κάποια ίχνη από την παρουσία της. Επρόκειτο

για κάποιον αδαή, φτωχό, άπληστο; Γνώριζε την αξία αυτού που είχε, ή απλά την υποψιαζόταν. Η στιγμή που θα ανακοίνωνε την προσφορά του συνήθως αργούσε και πάντα στόχευε να μην είναι κοντά σε αυτό που ο ιδιοκτήτης είχε στο μυαλό του. Μετά, όλα ήταν ζήτημα απλού παζαριού, κι αυτό για την τιμή των όπλων. Ουσιαστικά, στα παλιά αντικείμενα και στα έργα τέχνης κανένας δε γνώριζε την αντικειμενική τους αξία. Ούτε με το μέτρο, ούτε με το βάρος, ούτε με κάποιον άλλο τρόπο μπορούσε κανείς να είναι ακριβοδίκαιος. Κι όταν σ' έχει χτυπήσει κατακούτελα ο έρωτας, πώς μπορείς να μετρήσεις πόσα πρέπει να δώσεις; Οι συναισθηματικές εκφράσεις που θα άκουγε ή θα χρησιμοποιούσε ο ίδιος ήταν τυποποιημένες. Οι άπληστοι όμως έπρεπε να χτυπιούνται ακριβώς εκεί, στην αδηφαγία τους. Αυτοί ήθελαν άλλη γλώσσα, ωμή και τετράγωνη. Άλλωστε, αν μπορούσαν, θα το διεκπεραίωναν μόνοι τους. Όποιος απευθυνόταν στον Σαμαρόπουλο, το έκανε είτε γιατί δεν ήξερε πού να διοχετεύσει αυτό που είχε, είτε γιατί φοβόταν, είτε γιατί ήθελε να το πουλήσει όσο όσο και με τα λεφτά στο χέρι.

Είχε περιεργαστεί σχολαστικά τη βιβλιοθήκη της Μονής και, παρ' όλο που τα τελευταία είκοσι πέντε χρόνια είχε δει πάρα πολλά, έμεινε εντυπωσιασμένος. Και το βιβλίο που του έδειξαν το είχαν φέρει από κάπου αλλού. Η φαντασία του κάλπασε. Πόσα ακόμη τέτοια να 'χουν; αναρωτήθηκε, καθώς ξεφύλλιζε προσεκτικά το βιβλίο παρασημαντικής του Αγίου Ιωάννη του Δαμασκηνού. Πολύ εξειδικευμένο το θέμα του. Πριν βγει στη γύρα, έπρεπε να συγκεντρώσει πολλές πληροφορίες. Με αυτές τις συναλλαγές χρειαζόταν και αρκετή τύχη για να κάνει τη διαφορά. Συνήθως, τα κατάφερνε. Η γοητεία του

παλιού χειρογράφου ήταν μεγάλη. Όμως, όσο κι αν στο χώρο του θεωρούνταν αυθεντία, ο Σαμαρόπουλος δεν ξεχνούσε την καταγωγή του. Οι μετακομίσεις και το άδειασμα αστικών σπιτιών ήταν η αρχή στο ξεκίνημα της καριέρας του. Όπως αυτή η περίπτωση, σήμερα, στη Δεινοκράτους. Κι η μαθητεία πιο πριν κοντά στον πατέρα του, όσο οδυνηρή εμπειρία κι αν ήταν, τον βοηθούσε να είναι προσγειωμένος.

«Πολύ ενδιαφέρουσα η δουλειά σας, κύριε».

«Σπύρο με λένε, νεαρέ. Αλλά γιατί νομίζεις πως η δουλειά που κάνω έχει ενδιαφέρον;»

«Εμένα Χρήστο», συστήθηκε κι ο ίδιος από ευγένεια. «Για πολλούς λόγους», συνέχισε. «Πρώτα απ' όλα είναι εξαιρετικά σπάνια. Δεν υπάρχει μέτρο σύγκρισης κι ο ανταγωνισμός πρέπει να είναι ελάχιστος. Χρειάζονται γενικές γνώσεις ιστορίας και καλών τεχνών, αλλά και ρεαλισμός όταν έρθει η ώρα του οικονομικού. Τα λέω καλά;»

«Πολύ καλά τα λες», απάντησε ο Σπύρος χαμογελώντας. «Καλύτερα κι από εμένα. Αλλά μόνο γι' αυτά που είπες βρίσκεις ενδιαφέρουσα τη δουλειά μου;»

Ο Χρήστος κόμπιασε για λίγο. Σκεφτόταν την απάντηση. Απ' το πρωί, αυτός ήταν ο τρίτος πελάτης που επιβιβάστηκε στο ταξί. Κάθε μέρα δώδεκα ώρες στο τιμόνι, το νοίκι να τρέχει, και με το ζόρι να καθαρίζει τριάντα με σαράντα ευρώ. Είχε σκλαβωθεί, αλλά και τι να έκανε; Και ντελιβεράς να 'θελε να γίνει κάποιος, χρειαζόταν δικό του μηχανάκι. Παλιατζής πολυτελείας, είχε πει. Στραβές δουλειές. Και τι έχω να χάσω;

«Κύριε..., συγγνώμη, Σπύρο, ήθελα να πω, έχω απηυδήσει με το ταξί. Αν θέλεις κανένα βοηθό, οποιαδήποτε δουλειά κι αν

είναι, φόρτωμα, ξεφόρτωμα, ή πληροφορίες επιστημονικές που τυχόν χρειάζεσαι, ευχαρίστως το κάνω. Ακόμη και σαν μαθητής κοντά σου».

«Βυζαντινή φιλοσοφία είπες πως σπούδασες;»

«Βυζαντινή ιστορία για την ακρίβεια».

«Εκεί που θα πάμε τώρα, θα βάλεις το ταξί σου σ' ένα πάρκινγκ με δική μου χρέωση. Θα έρθεις μαζί μου, θ' ακούς διακριτικά, αλλά χωρίς να μιλάς. Τελειώνοντας, θα πάμε για φαγητό για να τα πούμε και, φυσικά, να γνωριστούμε καλύτερα. Κι αν πάνε όλα καλά, θα σου πω να μου συγκεντρώσεις, με μια λογική αμοιβή, στοιχεία για ένα μεγάλο θέμα της βυζαντινής περιόδου. Μην ανησυχείς. Με ταξί κυκλοφορώ όλο το εικοσιτετράωρο. Δεν είμαι γκέι, απλά έχω κουραστεί μόνος. Μόνος στη δουλειά, μόνος και στο σπίτι. Αν συμφωνήσουμε στο οικονομικό, σε κλείνω δοκιμαστικά για ένα μήνα. Εξάλλου, μαλώσαμε με τον προηγούμενο συνάδελφό σου. Τι λες;»

«Πες μου ακριβώς το πρόγραμμα».

«Κάθε μέρα στις εννιά θα είσαι κάτω απ' το σπίτι μου στο Παλαιό Φάληρο. Αν υπάρχει αλλαγή στο πρόγραμμα, θα τα λέμε στο τηλέφωνο. Θα ακούς και θα βλέπεις πολλά, αλλά απαγορεύεται, αν δε σε ρωτήσω, να μιλήσεις μπροστά σε άλλους. Όλη μέρα θα ασχολείσαι με τις μετακινήσεις μου και με τίποτε άλλο. Τα πετρέλαια και το σέρβις του μήνα θα σου τα καλύπτω εγώ με απόδειξη, και θα δουλεύεις όσο πάει η ώρα. Εκτός από οδηγός, θα με βοηθάς στο ξεδιάλεγμα, στο κουβάλημα και σε ειδικές επιστημονικές έρευνες σχετικά με την επιστήμη σου. Πόσα θέλεις το μήνα γι' αυτή τη δουλειά;»

Ο Χρήστος έμεινε σιωπηλός για λίγο. Είπε αυθόρμητα μια

κουβέντα πριν, αλλά, τώρα, αυτό που του περιέγραφε έμοιαζε με σκλαβιά.

«Ο ταξιτζής που είχα πριν από σένα μιλούσε πολύ. Είχε και όμορφη γυναίκα. Το μυαλό του συνεχώς ήταν σ' αυτή. Και κάποια φορά που χρειάστηκε να με περιμένει δυο ώρες να τελειώσω ένα σοβαρό ραντεβού, πήρε άλλη κούρσα κι έφυγε κι εγώ δεν τον βρήκα εκεί που έπρεπε».

«Σπύρο, ας πάμε σήμερα όπως είπες, και στο τέλος της μέρας θα σου απαντήσω. Θα πρέπει να μου καλύπτεις τα έξοδα του ιδιοκτήτη και δώσε μου ό,τι νομίζεις για μισθό. Αλλά την τελική μου απόφαση θα σου την πω το βράδυ με το καληνύχτα. Και γιατί όλα αυτά; Ένα αυτοκίνητο θα σου ερχόταν φθηνότερα».

«Δε μου άρεσε ποτέ η οδήγηση. Κι ένα ταξί είναι καλύτερη κάλυψη. Όχι πως παρανομούμε. Ούτε κουβαλάμε ύποπτα πράγματα. Αλλά το ταξί κινείται παντού, όλες τις ώρες, και σπάνια το παρκάρισμα γίνεται βάσανο. Άλλωστε, εκτός από το αυτοκίνητο κλείνω κι εσένα. Θα τα βρούμε στο οικονομικό, μην αγχώνεσαι. Αυτή η περίοδος για άλλους είναι δύσκολη, για άλλους εύκολη. Και το ωράριο που σου είπα δεν είναι για κάθε μέρα. Το πρόβλημα πάντα είναι η συνεννόηση, οι χαρακτήρες. Είσαι παντρεμένος; Έχεις δεσμεύσεις; Αλλά αυτά θα τα πούμε αργότερα».

Το ταξί είχε σταθεί στο φανάρι στην αρχή της Ιπποκράτους. Ο Σπύρος κοίταξε αφηρημένα το λιγιστό κόσμο που ανέβαινε και κατέβαινε στα στενάχωρα πεζοδρόμια, κοίταξε τα καταστήματα που τα περισσότερα ήταν με κατεβασμένα ρολά, έβαλε στη δεξιά τσέπη του το κομπολόι κι έπιασε να κάνει κριτική

στον εαυτό του για τη βιασύνη του. Και τι να έκανε; Κάθε τόσο στη γωνία με το χέρι απλωμένο; Αυτός εδώ έδειχνε ορεξάτος. Μορφωμένο παιδί που ψάχνεται. Έβγαλε από την άλλη τσέπη ένα σημείωμα, πήρε το κινητό του και κάλεσε ένα νούμερο.

«Γεια σας, κυρία Σερμπετίδου. Έρχομαι από το αεροδρόμιο. Σε δεκαπέντε λεπτά θα έχω φτάσει. Συγγνώμη για τη μικρή καθυστέρηση. Μην ανησυχείτε, όλα τα προλαβαίνουμε».

Έκλεισε το τηλέφωνο και γύρισε στον Χρήστο.

«Η κόρη του τοκογλύφου βιάζεται να ελευθερώσει το διαμέρισμα. Θα έχει πάρει προκαταβολή και θα έχει κλείσει ραντεβού στο συμβολαιογράφο».

«Τοκογλύφος είπες;»

«Πασίγνωστος ήταν στα περίξ του Κολωνακίου ο Τούρκος. Πολίτης, αλλά και κοσμοπολίτης. Έχει γράψει και δύο βιβλία σχετικά με τη ζωή και τα ήθη των εναπομεινάντων Ελλήνων στην Τουρκία. Αλλά η τοκογλυφία είναι αθεράπευτη αρρώστια. Ήταν και ιδιοκτήτης πολλών αλόγων στον ιππόδρομο. Άρμεξε προπονητές, σταβλίτες, αναβάτες, παίκτες, και πολλούς μικροϊδιοκτήτες με την τοκογλυφία του. Αδίστακτος άνθρωπος. Και τα άλογα τα είχε για νόμιμο ξέπλυμα των κερδών του. Ήταν και πολύ θρήσκος. Του άρεσε να ψέλνει τις Κυριακές. Κατέβαινε στον Πειραιά τακτικά. Έκανε πολλές δωρεές σε μια εκκλησία εκεί. Γι' αυτόν έμαθα πολλά από ένα φίλο αστυνομικό. Πολλές φορές, κάποιοι απελπισμένοι τον περίμεναν κυριακάτικα έξω απ' την εκκλησία. Τους πήγαινε έναν έναν στο αυτοκίνητό του για τη συναλλαγή με τις επιταγές. Έκανε μόνο μια κόρη κι απέκτησε μια εγγονή. Ζούνε στην Αμερική μόνιμα. Γλυκά τα λεφτά του, αλλά η ντροπή είναι στυφή. Όμως δεν

είναι αυτό το θέμα. Η καούρα της κόρης του είναι η διαφορά για εμάς. Μόλις έχασε 2.000 ευρώ και δεν το ξέρει».

Και, καθώς ο Χρήστος τον κοιτούσε απορημένος, ο Σπύρος συνέχισε:

«Πρέπει σήμερα να συμφωνήσω μαζί της πόσα χρήματα θέλει για να πάρουμε τα πράγματα. Συνήθως, η δουλειά αυτή, το άδειασμα πλούσιων σπιτιών, πάει κοντά στο τάλιρο. Στα καλά σπίτια υπάρχουν και καλά κομμάτια: παλιά έπιπλα, καλοδιατηρημένα σκεύη, φωτιστικά, χαλιά, πίνακες και, κυρίως, βιβλία που λίγοι τους δίνουν την πρέπουσα σημασία. Η επιμονή της να γίνουν όλα γρήγορα σημαίνει πως πιέζεται. Μπορεί και να 'χει προγραμματίσει ταξίδι. Θα της κοστίσει».

«Δηλαδή, σήμερα θα κάνεις συμφωνία μαζί της».

«Η συμφωνία ουσιαστικά έχει γίνει. Οι συστάσεις που πήρε για μένα είναι πολύ καλές. Θα μου κοστίσει, βέβαια, ο καλός ο λόγος, αλλά έτσι είναι αυτά. Το ποσό απομένει να δεχτεί. Τα μισά στο χέρι απόψε, παίρνουμε τα κλειδιά κι αρχίζει το ξενύχτι. Κάνε υπομονή. Θα δεις πώς γίνεται η δουλειά. Θα πάρεις το πρώτο σου μάθημα μιας και θέλεις να γίνεις μαθητής μου».

Ξανάπιασε το κινητό του.

«Έλλη, έχω φτάσει ήδη από τις εντεκάμισι και τρέχω για άλλη δουλειά. Δε θα βρεθούμε σήμερα. Και μάλλον ούτε και αύριο. Είμαι κουρασμένος, αλλά δεν μπορώ ν' αφήσω τις δουλειές. Ξέρεις πώς είναι. Ή όλες μαζί ή τίποτε. Θα τα πούμε ξανά απόψε. Εσύ, τι έκανες με τη μητέρα σου; Μα πρέπει να μπει στην κλινική. Τέλος πάντων. Τα ξαναλέμε».

Έκλεισε το τηλέφωνο σκοτεινιασμένος.

Το ταξί πέρασε αργά από την πλατεία Κολωνακίου.

Ο κόσμος πολύς στο δρόμο, αλλά και στα καφέ. Δημοσιογράφοι, πολιτικοί, καλλιτέχνες, αργόσχολοι. Όλοι στο προσκήνιο ενός ακατονόμαστου αγίου. Δέκα Γενάρη του 2012, με αλκονοίδες μέρες και ανύπαρκτο κρύο. Εδώ, σ' αυτή την πλατεία, φαίνεται λες κι η κρίση δεν υφίσταται, λες και όλα δι-αδραματίζονται κάπου αλλού. Σε μια μακρινή χώρα που ακούν απλώς να αναφέρεται στις βραδινές ειδήσεις. Εδώ κλείνονται ραντεβού επαγγελματικά, και άλλα, οι ευκαιρίες ποτέ δε λείπουν, είναι όμως και πέρασμα για έναν καφέ, να τους δεις και να σε δουν πως προσκύνησες κι εσύ τον άγιο...

Βγήκαν από το υπόγειο γκαράζ και περπάτησαν με κατεύθυνση την είσοδο της πολυκατοικίας που ήταν το ραντεβού. Ο Χρήστος αμίλητος παρατηρούσε τον μετρίου αναστήματος καινούργιο του συνεργάτη να βαδίζει αργά, σέρνοντας ελαφρά το δεξί του πόδι. Όσπου να παρκάρει ο Χρήστος, αυτός είχε κατέβει κι είχε ανάψει τσιγάρο. Πριν το τελειώσει, το πέταξε στο δρόμο. Είχαν φτάσει.

Στην είσοδο της πολυκατοικίας μια κυρία με πέντε δεκαετίες στην πλάτη της, περίμενε. Κακοντυμένη; Ή απλά ο Χρήστος δεν μπορούσε να το καταλάβει αυτό το γούστο; Ταγεράκι γκρι, στο χρώμα των μαλλιών της. Δίπλα της, στεκόταν μια νεαρή και νόστιμη κοπέλα, ντυμένη μοντέρνα. Μασούσε τσίχλα, μιλούσε στο κινητό της κι είχε μεγάλα μελιά μάτια.

Μετά τις συστάσεις, μπήκαν στο ασανσέρ για ν' ανέβουν στον τρίτο όροφο. Ο Σπύρος μιλούσε τυπικά με την κυρία Σερμπετίδου. Τη ρωτούσε πόσο καιρό βρισκόταν στην Ελλάδα, αν ένιωθε νοσταλγία, πώς ήταν η ζωή στην Αμερική. Με την άκρη του ματιού του έπιασε στον καθρέφτη τη μικρή να τον κοιτάζει.

Κούκλα ήταν, αλλά το μυαλό του πήγε στην Αμαλία κι αμέσως μαγκώθηκε.

Δεν ήταν η αβέβαιη επαγγελματική του κατάσταση ο μόνος λόγος της άρνησής του για επισημοποίηση του δεσμού τους. Όταν της είπε για το ταξί, του έδειξε τη δυσaréσκειά της. Η Αμαλία, αν και ασκούμενη στο γραφείο ενός μεγαλοδικηγόρου, με τη βοήθεια των γονιών της μπορούσε να καλύψει τις οικονομικές ανάγκες ενός σπιτιού. Τρία χρόνια μαζί, από παιδιά σχεδόν. Η εσωτερική της ανασφάλεια την ωθούσε να γίνεται φορτική, αλλά ο Χρήστος στα είκοσι επτά του δεν ένιωθε έτοιμος για οικογένεια. Και, μάλιστα, χωρίς να έχει ο ίδιος μια οικονομική αυτάρκεια. Τις σπουδές του τις παράτησε στη μέση. Ένα πτυχίο όλο κι όλο και τι να κάνει μ' αυτό; Έμενε με τους γονείς του σ' ένα τριάρι στο Βύρωνα. Η αδερφή του σπούδαζε στην Κομοτηνή. Έβλεπε το μόχθο των γονιών του, δημόσιοι υπάλληλοι με πετσοκομμένους μισθούς, κι άφησε τα όνειρα για μεταπτυχιακό για το μέλλον. Για την ακρίβεια, τον τελευταίο καιρό έμοιαζε να έχει πέσει σε μια κατάσταση πνευματικής και ψυχικής υποβοασίας. Ένωθε σαν θεατής του εαυτού του, ανήμπορος να μιλήσει, να δράσει, να εκφέρει άποψη. Και, παραδόξως, σήμερα του βγήκε αυθόρμητα η επιθυμία να μάθει περισσότερα για την παράξενη δουλειά του πελάτη του. Μια δυνατή παρόρμηση που τον έκανε να δείχνει κάτι ανάμεσα σε αφελή νεαρό και σε αποφασισμένο τυχοδιώκτη.

Περιεργαζόταν το τεσσάρι στη Δεινοκράτους που ήταν ιδιαίτερα ακατάστατο και παραφορτωμένο. Στους τοίχους του μεγάλου σαλονιού κρέμονταν πέντε βυζαντινές εικόνες. Από τα σημάδια σε άλλα σημεία ήταν φανερό πως κάποιοι ακόμη

πίνακες είχαν αφαιρεθεί. Φαινόταν σαν να το έχουν ψάξει. Το κρεβάτι στο υπνοδωμάτιο ήταν ανάστατο, τα συρτάρια ενός κομοδίνου μισάνοιχτα, οι καναπέδες μετακινημένοι, η βιβλιοθήκη άνω κάτω. Κι εγώ, αν είχα τοκογλύφο πατέρα, έτσι θα έκανα, σκέφτηκε. Ο Σαμαρόπουλος είχε απομονωθεί από τις δυο γυναίκες και παρατηρούσε συνοφρυωμένος ένα γύρο. Στάθηκε πολλή ώρα μπροστά στη βιβλιοθήκη. Ήταν αρκετά μεγάλη, γεμάτη με κάθε είδους βιβλία και, όπως όλα τα έπιπλα, κατασκευασμένη κι αυτή από ξύλο καρυδιάς, κατόπιν παραγγελίας, προφανώς. Αυτό γινόταν αντιληπτό από το σημείο του δωματίου όπου ο τοίχος δεξιά έκανε γωνία και τα ράφια την κάλυπταν. Με τις αργές κινήσεις του έδειχνε ειδήμων, λεπτολόγος και απορροφημένος στις σκέψεις του. Τράβηξε από τη βιβλιοθήκη ένα βιβλίο και το περιεργάστηκε. Έκανε πως του έπεσε και, όπως έσκυψε να το πιάσει, με το χέρι του χάιδεψε το χαλί.

Οι δυο γυναίκες, μην έχοντας τι να κάνουν, βγήκαν στο μπαλκόνι. Γύρισε στον Χρήστο και του έκλεισε το μάτι. Με το δάχτυλο τού έκανε νόημα να μείνει σιωπηλός. Η ώρα περνούσε, ο Σπύρος περιεργαζόταν τα αμπαζούρ, τα έπιπλα, τους πίνακες που κρέμονταν στους τοίχους, ενώ οι γυναίκες μπαινόβγαιναν ανυπόμονες.

«Συγγνώμη, κύριε Σαμαρόπουλε, θα καθυστερήσουμε πολύ; Έχω ραντεβού με το δικηγόρο μου».

«Κυρία Σερμπετίδου, σχεδόν τελείωσα. Πότε θέλετε να αδειάσει το διαμέρισμα;»

«Μα, σας είπα, αν γίνεται, αμέσως! Έχω λίγες μέρες καιρό ακόμη πριν επιστρέψουμε στη Φλόριντα. Κι είναι πολλές οι εκκρεμότητες που απομένουν».

Ο Σπύρος ξερόβηξε. Δεν ενδιαφερόταν για χρήματα. Ποιος ξέρει μαζί με τα ασημικά και τα τιμαλφή τι άλλο είχε ανακαλύψει.

«Είναι πολλά τα αντικείμενα εδώ μέσα», της απάντησε. «Θα χρειαστώ διπλό συνεργείο για να πακετάρει και να μεταφέρει όλα αυτά τα πράγματα. Κι, αφού επείγεστε, θα ξεκινήσουμε από απόψε κιάλας. Αύριο θα το έχετε άδειο και καθαρισμένο απ' άκρη σ' άκρη. Μέχρι κι οι βεράντες θα αστράφτουν. Θα μπορείτε να το παραδώσετε ή να το νοικιάσετε».

«Πουλημένο είναι, κύριε Σαμαρόπουλε. Πού να μπλέξω με ενοικιαστές; Κολωνάκι-Φλόριντα είναι μεγάλη απόσταση. Μόνο που για να κάνουμε συμβόλαια μου έβαλε τον όρο να είναι εντελώς άδειο».

«Καταλαβαίνω. Αύριο, στις οκτώ το βράδυ, το αργότερο, θα είναι όπως σας είπα ετοιμοπαράδοτο. Εν ανάγκη, και τριπλό συνεργείο θα απασχολήσω, ξενυχτώντας κι εγώ, μαζί με τον Χρήστο, φυσικά. Θα σας δώσω τώρα χίλια ευρώ και αύριο, που θα σας επιστρέψω τα κλειδιά, άλλα χίλια. Ο.Κ.»

«Μόνο δύο χιλιάδες; Τόσα πανάκριβα κομμάτια θα πάρετε!»

«Κυρία μου, μεγαλύτερος είναι ο μπελάς. Θα κάνω πολλά έξοδα κι εγώ. Θα σας πληρώσω κι ύστερα ποιος ξέρει πόσο θα περιμένω για να βρω αγοραστές. Ζούμε μια φοβερή οικονομική κρίση, μην το ξεχνάμε, με ένα μνημόνιο και μια τρόικα. Όλοι πουλάνε. Σπάνια ν' αγοράσει κάποιος. Η αποθήκη μου είναι γεμάτη με όμορφα αντικείμενα. Αν νομίζετε... δώστε τα σε άλλον».

Μιλούσε ήρεμα χωρίς να κουνάει τα χέρια του. Απόλυτα ψυχραιμος, κοίταξε τον Χρήστο και κατευθύνθηκε αργά προς την πόρτα.